

4 Αυγούστου, 1993

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ,

Αιτητής,

v.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ,
ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Συνεκδικαζόμενες Υποθέσεις Αρ. 442/91 και 484/91)

Συνταγματικό Δίκαιο — Συνθήκη Εγκαθιδρύσεως — Ειδικά το Παράρτημα Ο — Αρμοδιότητα της Αρχής των Κυρίαρχων Βρετανικών Βάσεων — Πρόσφατη απόφαση της *Graham Thomas Preece v. “Εστίας” Ασφαλιστικής & Αντασφαλιστικής Εταιρείας*.

5

Διοικητική Πράξη — Αιτιολογία — Απλή επίκληση του δημοσίου συμφέροντος, δεν αποτελεί αιτιολογία — Προϋποθέσεις — Δεν πληρούνταν στην κριθείσα περίπτωση.

Διοικητική Πράξη — Αιτιολογία — Πλημμελής αιτιολογία — Περιεχόμενο της έννοιας της πλημμέλειας.

10

Διοικητική Πράξη — Γνωμοδότηση — Θεωρία επί απλής, σύμφωνης, εκουσίας και υποχρεωτικής γνωμοδοτήσεως — Παρέκκλιση από γνωμοδότηση — Ανάγκη ειδικής αιτιολόγησης — Συνέπειες.

15

Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Λόγοι ακυρώσεως — Πλάνη περί τα πράγματα — Έννοια και εξέταση από το Δικαστήριο.

20

Οι αιτητές ζήτησαν την ακύρωση της απόφασης του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, με την οποία απορρίφθηκε η αίτησή τους για παραχώρηση σ' αυτούς προνομίων λατομείου για ανόρυξη ασβεστολυθικού πετρώματος και παραχώρηση τέτοιας άδειας

στις άλλες δύο ενδιαφερόμενες εταιρείες.

5 Ο αιτητής στην Προσφυγή Αρ. 442/91 πρόβαλε τον ισχυρισμό ότι η κρίσιμη λατομική περιοχή της Ξυλοφάγου, βρίσκεται μέσα στην κυρίαρχη Βρετανική Βάση της Δεκέλειας και ότι αρμόδια αρχή για έκδοση άδειας και προνομίου λατομείου είναι οι Αρχές των Κυρίαρχων Βρετανικών Βάσεων και όχι οι Αρχές της Δημοκρατίας. Οι υπόλοιποι λόγοι ακυρώσεως ήταν:

- 10 1. Η απόφαση ήταν αυθαίρετη. Παραγνώριση της ομόφωνης απόφασης της Επιτροπής, αναιτιολόγητα και αυθαίρετα.
2. Έλλειψη δέουσας αιτιολογίας.
- 15 3. Έλλειψη δέουσας έρευνας και πλάνη περί τα πράγματα.
4. Υπέρβαση και κατάχρηση εξουσίας.

20 Το Ανώτατο Δικαστήριο, εν μέρει ακυρώνοντας την προσβαλλόμενη απόφαση, αποφάσισε ότι:

- 25 1. Η νήσος Κύπρος ήταν αποικία του Αγγλικού Στέμματος. Στις 16 Αυγούστου, 1960, ανακηρύχθηκε η Ανεξάρτητη Κυπριακή Δημοκρατία. Μέρος της νήσου Κύπρου κατακρατήθηκε με τη Συνθήκη Εγκαθιδρύσεως για στρατιωτικούς σκοπούς μόνο από το Ηνωμένο Βασίλειο. Η Συνθήκη Εγκαθιδρύσεως και τα Παραρτήματά της και ειδικά το Παράρτημα Ο, ομιλούν από μόνα τους.

30 Ο νομικός ισχυρισμός του δικηγόρου του αιτητή στην Προσφυγή Αρ. 442/91, είναι αντίθετος με τις πρόνοιες της Συνθήκης Εγκαθιδρύσεως και ειδικά το Παράρτημα Ο και την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου *Graham Thomas Preece ν. "ΕΣΤΙΑΣ" Ασφαλιστικής & Αντασφαλιστικής Εταιρείας*.

35 Εάν ο ισχυρισμός του αιτητή ευσταθεί, δεν υπάρχει εκτελεστή διοικητική πράξη που να υπόκειται σε αναθεώρηση κάτω από το Άρθρο 146 του Συντάγματος. Ο αιτητής δεν μπορεί να δέχεται και να αρνείται το ίδιο γεγονός (approbate and reprobate).

- 40 2. Είναι καθιερωμένη αρχή ότι απλή επίκληση του δημοσίου συμφέροντος δεν αποτελεί αιτιολογία. Αν πρόκειται η επίκληση του δημοσίου συμφέροντος να προσφέρει στήριξη σε μια διοικητική ενέργεια, θα πρέπει να συγκεκριμενοποιείται με αναφορά σε περιστατικά, έτσι που να αποκτά το απαραίτητο περιεχόμενο που θα καλύ-

ππει το συλλογισμό και θα επιτρέψει το δικαστικό έλεγχο. Η εξειδίκευση του δημοσίου συμφέροντος, επιβάλλεται από της πλευράς της προστασίας του ατομικού συμφέροντος του επηρεαζομένου.

Στην παρούσα υπόθεση δεν εξειδικεύεται ποιό είναι το δημόσιο συμφέρον το οποίο θα εξυπηρετείτο με την προτίμηση. Η αιτιολογία είναι πλημμελής και οδηγεί αναπόφευκτα σε ακύρωση της απόφασης αναφορικά με την εταιρεία αυτή. 5

3. Πλημμελής είναι η αιτιολογία, η οποία όχι μόνο δε στηρίζεται στα στοιχεία του φακέλου, αλλά αντίθετα κλονίζεται από αυτά όπως, όταν δέχεται ως αληθινό, πραγματικό περιστατικό εναντίον του οποίου μάχονται τα στοιχεία του φακέλου. 10

Στην παρούσα υπόθεση συστήθηκε Επιτροπή απαρτιζόμενη από Τμηματάρχες και μέλη των υπηρεσιών με τεχνικές γνώσεις για εξέταση των αιτήσεων που υποβλήθηκαν και υποβολή εισήγησης στον Υπουργό. Η Επιτροπή με ομόφωνη απόφαση υπέβαλε την εισήγησή της. 15

Αργότερα, κατόπιν προσωπικής επεμβάσεως του Υπουργού υπεβλήθη στις 19 Μαρτίου, 1991 έκθεση που ανέμενε ο Υπουργός να του υποβληθεί για να εκδώσει την προσβαλλόμενη απόφαση. 20

Η σύσταση της Επιτροπής δεν επιβάλλεται από το Νόμο. Ήταν γνωμοδοτική Επιτροπή που συστάθηκε από τον Υπουργό. 25

Ο Υπουργός με τη σύσταση της Επιτροπής περιορίστηκε, κατά κάποιο τρόπο, να κάμει δεκτή την απόφασή της. Είχε εξουσία να μη συμμορφωθεί προς τη γνωμοδότηση της Επιτροπής αυτής, αλλά, όμως, έπρεπε να αιτιολογήσει αντίθετη απόφαση προς τη γνώμη του συμβουλευτικού αυτού οργάνου. 30

4. Πλάνη περί τα πράγματα, είναι η λήψη υπόψη ανύπαρκτων πραγματικών περιστατικών και η μη λήψη υπόψη υπαρκτών πραγματικών στοιχείων. Αυτή η πλάνη ελέγχεται από το Δικαστήριο στην εξέταση της νομιμότητας διοικητικής πράξης. Συντρέχει πλάνη περί τα πράγματα, όταν τα αυτά στοιχεία του φακέλου στηρίζουν συμπέρασμα αντίθετο προς εκείνο που έγινε δεκτό από τη Διοίκηση. 35

Η γνωμοδότηση της Επιτροπής ήταν ομόφωνη και διαβιβάστηκε στον Υπουργό στις 12 Φεβρουαρίου, 1991. Ο Υπουργός δεν εδωκε να την ακολουθήσει, αλλά, όμως όφειλε να δώσει ειδική αιτιολογία για την έκδοση πράξης ασύμφωνης ή αντίθετης με αυτή. Ο Υπουργός δεν έδωσε καμιά νόμιμη αιτιολογία. Παρέκαμψε τη γνω- 40

5
 5
 10
 15
 20
 25
 30
 35

μοδότηση της Επιτροπής με τηλεφώνημα προς τον υφιστάμενο του Προϊστάμενο της Υπηρεσίας Μεταλλείων, ο οποίος, ως αποτέλεσμα του τηλεφωνήματος και σε συμμόρφωση με αυτό, έστειλε την προσωπική του νέα εισήγηση στις 19 Μαρτίου, 1991. Καμιά αναφορά δε γίνεται ούτε στο έγγραφο της 19ης Μαρτίου, 1991, ούτε στην απόφαση του Υπουργού στην ομόφωνη γνωμοδότηση της Επιτροπής.

Η προσβαλλόμενη πράξη είναι, ως εκ τούτου, τρωτή και άκυρη.

5. Για τους πιο πάνω λόγους η προσβαλλόμενη απόφαση στην έκταση που αναφέρεται στην παραχώρηση προνομίου λατομείου στην άλλη ενδιαφερόμενη εταιρεία θα ακυρωθεί.

Αναφορικά με την παραχώρηση στην εταιρεία των ενδιαφερομένων μερών, η κατάσταση είναι διαφορετική.

Δεν υπάρχει αμφιβολία, ότι η εταιρεία αυτή εξασφάλισε προσφορές για εκτέλεση κυβερνητικών έργων στην περιοχή και ότι τα υλικά, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, θα ανορύσσονται από τη Λατομική Ζώνη Ξυλοφάγου.

Οι λόγοι ακυρώσεως που προβλήθηκαν αναφορικά με την παραχώρηση στην εταιρεία αυτή με βάση τα ενώπιον του Δικαστηρίου στοιχεία, δεν ευσταθούν. Υπάρχει νόμιμη αιτιολογία για αντίθετη απόφαση προς τη γνωμοδότηση της Επιτροπής.

Για όλους τους πιο πάνω λόγους, ακυρώνεται η απόφαση, στην έκταση που αφορά την παραχώρηση προνομίου λατομείου στην εταιρεία Ιωάννου & Παρασκευαΐδης Λτδ και επικυρώνεται η απόφαση παραχώρησης στην εταιρεία Αδελφοί Ιακώβου (Κατασκευές) Λτδ.

Καμιά διαταγή για έξοδα.

Η προσφυγή επιτυγχάνει μερικώς χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Graham Thomas Preece v. "ΕΣΤΙΑΣ" Ασφαλιστικής και Αντασφαλιστικής Εταιρείας (1991) 1 Α.Α.Δ. 568,

Παπαγεωργίου v. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 1254,

Φωκάς v. Δημοκρατίας (1991) 3 Α.Α.Δ. 114,

Entafianos v. Republic (1987) 3 C.L.R. 1863,

Αιμίλιος Έλληνας και Σία Λτδ v. Υπουργείου Οικονομικών κ.ά. (1990) 3 Α.Α.Δ. 181.

Προσφυγές.

Προσφυγές εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση των αιτητών για παραχώρηση σ' αυτούς προνομίων λατομείου για ανόρυξη ασβεστολιθικού πετρώματος και παραχώρηση τέτοιας άδειας στα ενδιαφερόμενα μέρη. 5 10

Α. Δικηγόροπουλος, για τον Αιτητή στην Υπόθεση 442/91.

Κ. Αιμιλιανίδης, για τον Αιτητή στην Υπόθεση 484/91. 15

Τ. Πολυχρονίδου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας Α και Γ. Γιωργαλλής, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

Τ. Παπαδόπουλος, για τα Ενδιαφερόμενα μέρη Αδελφοί Ιακώβου (Κατασκευές) Λτδ. 20

Cur. adv. vult.

ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ.: Οι αιτητές με τις παρούσες προσφυγές ζητούν την ακύρωση της απόφασης του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, (ο "Υπουργός") με την οποία απορρίφθηκε η αίτησή τους για παραχώρηση σ' αυτούς προνομίων λατομείου για ανόρυξη ασβεστολιθικού πετρώματος και παραχώρηση τέτοιας άδειας στις εταιρείες Ιωάννου & Παρασκευαΐδης Λτδ και Αδελφοί Ιακώβου (Κατασκευές) Λτδ, (τα "ενδιαφερόμενα μέρη"). 25 30

Ο αιτητής στην Προσφυγή Αρ. 442/91 είναι πρόσφυγας από την Κυθρέα και η απασχόλησή του, τόσο στην Κυθρέα όσο και στις ελεύθερες περιοχές μετά το 1974, ήταν η ανόρυξη ασβεστολιθικών πετρωμάτων - λατομείων - και από το 1969 είναι κάτοχος του σχετικού πιστοποιητικού λατομείου (Quarry Certificate). 35

Στις 24 Οκτωβρίου, 1987, υπέβαλε την Αίτηση 7053 για παραχώρηση προνομίου λατομείου κοντά στο χωριό Ξυλοφάγου. 40

Στις 22 Νοεμβρίου, 1979, η αιτήτρια εταιρεία στην Προσφυγή Αρ. 484/91 υπέβαλε παρόμοια αίτηση με αριθμό 5098. Η αίτηση αυτή απορρίφθηκε στις 28 Ιουλίου, 1981, για περιβαλλοντικούς και άλλους λόγους.

Στις 24 Ιουνίου, 1988, η ίδια εταιρεία ζήτησε την επανεξέταση της αίτησής της.

5 Στις 14 Μαΐου, 1988, και 19 Οκτωβρίου, 1988, με επιστολές ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Μεταλλείων και ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, αντίστοιχα, πληροφόρησαν τους αιτητές ότι οι αιτήσεις τους θα εξετάζονταν από την Τεχνική Επιτροπή Αμμοχαλίκων και θα ενημερώνονταν σχετικά.

10 Με επιστολές ημερομηνίας 5 Ιουλίου, 1989, και 25 Αυγούστου, 1989, ο κ. Α. Χριστοδούλου, για τον Προϊστάμενο Υπηρεσίας Μεταλλείων, ζήτησε από τους αιτητές να δώσουν στοιχεία για τις τεχνικές γνώσεις που κατείχαν, του κεφαλαίου κινήσεως, προγράμματος εργασίας κλπ.

15 Οι αιτητές ανταποκρίθηκαν και έστειλαν όλα τα σχετικά στις 13 Ιουλίου, 1989, και 19 Νοεμβρίου, 1990, αντίστοιχα.

20 Στις 27 Σεπτεμβρίου, 1990, η Υπηρεσία Μεταλλείων έκαμε προκαταρκτική επιλογή των αιτήσεων, και υπέβαλε ότι η τελική επιλογή θα έπρεπε, βάσει των στοιχείων που δόθηκαν, να γίνει μεταξύ των πιο κάτω:-

- 25
1. Αδελφοί Ιακώβου Λτδ.
 2. Σκυροθραυστική εταιρεία ΚΑΟΣ Λτδ.
 3. Α. Μιλτιάδους.
 4. Π. Σεβαστίδης & Σία Λτδ.
 5. Ιωάννου και Παρασκευαΐδης Λτδ.

30 Οι πιο πάνω κρίθηκαν ως οι πιο σοβαροί αιτητές που έχουν τη δυνατότητα να δημιουργήσουν αξιόλογη μονάδα παραγωγής σκύρων και αμμοχαλίκων.

35 Στην έκθεση της Υπηρεσίας Μεταλλείων περιέχονται όλα τα αναγκαία στοιχεία που θα μπορούσαν να βοηθήσουν τον Υπουργό στη λήψη απόφασης.

Οι δύο αιτητές ήταν μέσα στους πέντε επικρατέστερους.

40 Στις 27 Δεκεμβρίου, 1990, έγινε στο γραφείο του Υπουργού μελέτη του θέματος της Λατομικής Ζώνης κοντά στο χωριό Ξυλοφάγου. Αποφασίστηκε, μεταξύ άλλων, ο διορισμός από τον Υπουργό Επιτροπής για εξέταση των αιτήσεων που είχαν υπο-

βληθεί για προνόμια λατομείου και εισήγηση στον Υπουργό σε ποιούς θα παραχωρούνταν προνόμια λατομείου στην Λατομική Ζώνη Ξυλοφάγου.

Η Επιτροπή διορίστηκε και την απάρτιζαν: 1. Ο Προϊστάμενος Υπηρεσίας Μεταλλείων. 2. Έπαρχος Λάρινακας. 3. Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως. 5

Η πρώτη σύσκεψη της Επιτροπής έγινε στο γραφείο του Προϊσταμένου Υπηρεσίας Μεταλλείων στις 3 Ιανουαρίου, 1991. Παρόντες ήταν ο κ. Γλ. Κρονίδης, Προϊστάμενος Υπηρεσίας Μεταλλείων, οι κ.κ. Γ. Κωνσταντίνου και Α. Παναγιώτου του Τμήματος Γεωλογικής Επισκοπήσεως, ο κ. Π. Παπαμιχαήλ για την Επαρχιακή Διοίκηση Λάρινακας και ο κ. Χ. Θράσου για την Υπηρεσία Μεταλλείων. Η Επιτροπή συμφώνησε με τις εισηγήσεις της Υπηρεσίας Μεταλλείων που έγιναν στις 27 Σεπτεμβρίου, 1990, στις οποίες έχει γίνει αναφορά πιο πάνω. Αποφασίστηκε να κληθούν οι πέντε επικρατέστεροι αιτητές για συζήτηση του θέματος και ανταλλαγή απόψεων. 10
15

Στις 7 Ιανουαρίου, 1991, πραγματοποιήθηκε η συνάντηση των πέντε επικρατέστερων αιτητών με την Επιτροπή. Το σχετικό απόσπασμα των πρακτικών που τηρήθηκαν αναφέρει:- 20

“Μετά τις πιο πάνω συναντήσεις και λαμβάνοντας υπόψη όλα τα δεδομένα, η Επιτροπή αρχικά είναι της γνώμης ότι ένα προνόμιο λατομείου στην περιοχή θα πρέπει να παραχωρηθεί στους λατόμους της περιοχής (ΣΚΥΡΟΘΡΑΥΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΟΣ ΛΤΔ) και άλλο προνόμιο λατομείου σε ένα από τους Α. Μιλτιάδους, Π. Σεβαστίδη και εταιρεία Α/ΦΟΙ ΙΑΚΩΒΟΥ (ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΙ) ΛΤΔ. Αποφασίστηκε να γίνει επιτόπια εξέταση του θέματος, για να διαπιστωθεί κατά πόσο θα μπορούσε να κρατηθεί χώρος για δημιουργία τρίτου λατομείου για εκτέλεση κυβερνητικών έργων, ή/και αν θεωρηθεί αναγκαίο σε ένα από τους πιο πάνω αιτητές. Σχετικά με την εταιρεία ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ ΛΤΔ., η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι επειδή η εταιρεία κατέχει ήδη άλλο προνόμιο λατομείου (στα Πυργά) και είναι οι τελευταίοι που υπέβαλαν αίτηση στην περιοχή, η αίτησή τους θα μπορούσε να απορριφθεί και σε περίπτωση δημιουργίας τρίτου λατομείου για κυβερνητικά έργα, η εταιρεία θα μπορούσε να ανορύσσει υλικά από τον εν λόγω χώρο αν και όταν εξασφαλίσει προσφορές. 25
30
35
40

Μετά την επιτόπια εξέταση, που ορίστηκε για τις 14.1.1991,

η Επιτροπή θα εκφέρει τις τελικές απόψεις/εισηγήσεις της.”

5 Στις 25 Ιανουαρίου, 1991, ο κ. Χ. Θράσου της Υπηρεσίας Μεταλλείων έστειλε στον Έπαρχο Λάρνακας και στον Διευθυντή Τμήματος Γεωλογικής Επισκοπήσεως την πιο κάτω επιστολή σχετικά με την περιοχή που είχε υποδειχθεί επί τόπου από την Επιτροπή:-

“Λατομική Ζώνη Ξυλοφάγου

10 Εσωκλείω χωρομετρικό σχέδιο στο οποίο σημειώνεται με κόκκινο πλαίσιο η Λατομική Ζώνη Ξυλοφάγου.

15 Με κίτρινο πλαίσιο σημειώνεται (έχει οριοθετηθεί από το Τμήμα Δασών), η περιοχή που έχει υποδειχθεί επί τόπου από την Επιτροπή που ορίστηκε από τον Υπουργό Εμπορίου και Βιομηχανίας για εξέταση των αιτήσεων στη Λατομική Ζώνη Ξυλοφάγου. Η περιοχή αυτή είναι έκτασης 13 εκταρίων και η δημιουργία δύο μονάδων στην εν λόγω περιοχή - χωρίς οποι-
αδήποτε επέκτασή της, θα είναι προβληματική.

20 Σε περίπτωση που οι Αρχές των Βρετανικών Βάσεων δώσουν τη συγκατάθεσή τους για μετακίνηση του δυτικού συνόρου της Λατομικής Ζώνης 200 μ προς τα δυτικά, θα μπορεί να προστεθεί και η περιοχή που σημειώνεται με μπλέ πλαίσιο, έκτασης 10 εκταρίων.

25 Πιστεύω ότι η πιο πάνω Επιτροπή, την επόμενη συνεδρία της θα πρέπει να εξετάσει τρόπους επέκτασης της Λατομικής περιοχής (προς βορρά ή νότο).”

30 Στις 29 Ιανουαρίου, 1991, έγινε στο γραφείο του Υπουργού σύσκεψη στην οποία έλαβαν μέρος οι ακόλουθοι: Τάκης Νέμισσας, Υπουργός, Alexander Hunter, Στρατιωτικός Διοικητικής Βρετανικών Βάσεων, Ashley Adams, Διοικητής Βρετανικών Βάσεων, Rockock της Βρετανικής Υπάτης Αρμοστείας, Κυριάκος Χριστο-
35 φή, Γενικός Διευθυντής Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, Γλαύκος Κρονίδης, Προϊστάμενος Υπηρεσίας Μεταλλείων, Δρ. Ανδρέας Παναγιώτου, Ανώτερος Γεωλογικός Λειτουργός και Μαίρη Σανταφιανού, Βοηθός Εμπορίου και Βιομηχανίας.

40 Η Υπηρεσία Μεταλλείων ετοίμασε μνημόνιο ημερομηνίας 31 Ιανουαρίου, 1991, αναφορικά με τη σύσκεψη το οποίο αναφέρει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:-

“Έγινε μνεία για καλύτερη αλληλοενημέρωση για θέματα

που αφορούν προβλήματα της περιοχής και μηχανισμού μελέτης των προβλημάτων και λήψη αποφάσεων για το κοινό συμφέρο. Εδόθη από τις αρχές των Βάσεων χάρτης όπου φαίνονται οι επικίνδυνες περιοχές από τη χρησιμοποίηση του Πεδίου Βολής Πύλας και εδόθη διαβεβαίωση ότι θα παραχωρηθεί επιπρόσθετος χώρος για τη δημιουργία της νέας λατομικής περιοχής κατά μήκος του δυτικού συνόρου πλάτους 200 μέτρων. 5

Επισυνάπτεται αντίγραφο του χάρτη όπου φαίνονται οι νέοι χώροι για χρήση από τις Αρχές των Βάσεων στο πεδίο Βολής και όπου φαίνεται και ο νέος χώρος που θα παραχωρηθεί για επέκταση της Λατομικής Ζώνης.” 10

Την 1η Φεβρουαρίου, 1991, ο Στρατιωτικός Διοικητής των Βάσεων έστειλε επιστολή στον Υπουργό στην οποία, μεταξύ άλλων, αναφέρονται:- 15

“..... I was pleased to be able to confirm at our meeting that we can accommodate your outline proposal for a new quarry zone to the east of our range, and the incursion of a strip 200 metres. 20

Στις 11 Φεβρουαρίου, 1991, η Επιτροπή που διορίστηκε για εξέταση των αιτήσεων συνήλθε για περαιτέρω ή/και τελική εξέταση του θέματος. Το πρακτικό της συνεδρίας αυτής έχει:- 25

“Η επιτροπή έπειτα από τις συσκέψεις που είχε το Γεννάρι - Φεβράρι 1991 και αφού έλαβε υπόψη όλα τα δεδομένα, δηλαδή, προτεραιότητα στην υποβολή αίτησης στην περιοχή που έχει επιλεγεί για το σκοπό αυτό, τεχνικές γνώσεις κεφάλαια κίνησης, κ.λ.π. απεφάσισε ομόφωνα να συστήσει τους πιο κάτω για παραχώρηση προνομίου λατομείου στην περιοχή, κατά σειρά προτεραιότητας:- 30

1. Χώρος λατόμευσης για μεγάλο κυβερνητικό έργο.
 2. ΣΚΥΡΟΘΡΑΥΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΟΣ ΛΤΔ.
 3. ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ.
- 35

Επιλαχόντες (κατά σειρά προτεραιότητας) σε περίπτωση που οποιοσδήποτε από τους δύο πιο πάνω ιδιώτης, για διάφορους λόγους δεν μπορέσει να συμμορφωθεί με τους όρους της κατ' αρχήν έγκρισης του προνομίου λατομείου:- 40

1. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΕΒΑΣΤΙΔΗΣ
2. ΑΔΕΛΦΟΙ ΙΑΚΩΒΟΥ (ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ) ΛΤΔ

3. ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ ΛΤΔ.

5 Στο σχέδιο που επισυνάπτεται φαίνεται με κόκκινο πλαίσιο η αρχική Λατομική Ζώνη, με πράσινο πλαίσιο η περιοχή που έχει τελικά επιλεγεί από την Επιτροπή και με κίτρινο οι αιτήσεις των πιο πάνω.

10 Τα πρακτικά αυτά μαζί με τα πρακτικά των προηγούμενων συνεδιάσεων της επιτροπής θεωρούνται και σαν έκθεση της επιτροπής.”

15 Στις 12 Φεβρουαρίου, 1991, ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Μεταλλείων έστειλε στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου την πιο κάτω επιστολή - έκθεση της Επιτροπής:-

20 “Σύμφωνα με τις οδηγίες που δόθηκαν στη σύσκεψη στο γραφείο του Υπουργού Εμπορίου & Βιομηχανίας στις 27.12.90, σχετικά με το πιο πάνω θέμα (πρακτικά σελ. 4, απόφαση β) η Επιτροπή έκανε 4 συσκέψεις με σκοπό την επιλογή των λατόμων που θα συστηθούν για παραχώρηση προνομίων λατομείου στη Λατομική Ζώνη Ξυλοφάγου..

25 Στις 3.1.91 έγινε η πρώτη σύσκεψη στο γραφείο του Προϊσταμένου Υπηρεσίας Μεταλλείων.

Στις 7.1.91, η Επιτροπή κάλεσε εκπροσώπους των πέντε αιτητών που είχαν θεωρηθεί ως επικρατέστεροι.

30 Στις 14.1.91 έγινε η τελευταία σύσκεψη της Επιτροπής κατά την οποία η Επιτροπή απεφάσισε ομόφωνα να συστήσει τους πιο κάτω για παραχώρηση προνομίων λατομείου στην περιοχή κατά σειρά προτεραιότητας.

- 35
1. Χώρος λατόμευσης για μεγάλα κυβερνητικά έργα.
 2. ΣΚΥΡΟΘΡΑΥΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΟΣ ΛΤΔ
 3. ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ

40 Επιλαχόντες (κατά σειρά προτεραιότητας) σε περίπτωση που οποιοσδήποτε από τους δυο πιο πάνω ιδιώτες για διάφορους λόγους δεν μπορέσει να συμμορφωθεί με τους όρους της κατ' αρχήν έγκρισης τοπυ προνομίου λατομείου.

1. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΕΒΑΣΤΙΔΗΣ
2. Α/ΦΟΙ ΙΑΚΩΒΟΥ (ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ) ΛΤΔ

3. ΙΩΑΝΝΟΥ & ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ ΛΤΔ

Η Επιτροπή είχε προηγουμένως (8.2.91) παρευρεθεί σε συνεδρία του Συμβουλίου Βελτιώσεως Ξυλοφάγου υπό την προεδρία του Επάρχου Λάρνακας στην οποία αποφασίστηκε κατά πλειοψηφία να δοθεί συγκατάθεση του Συμβουλίου Βελτιώσεως Ξυλοφάγου στη δημιουργία Λατομικής Ζώνης στην περιοχή με τον όρον ότι θα εγκριθεί σχετική περιβαλλοντική μελέτη πριν την έναρξη των λατομικών εργασιών την οποία να μπορούν να εξετάσουν/σχολιάσουν και οι ίδιοι.”

Στις 5 Μαρτίου, 1991, ετοιμάστηκαν επιστολές, απευθυνόμενες στους αιτητές που συστήνονταν στην έκθεση της Επιτροπής ημερομηνίας 11 Φεβρουαρίου, 1991, με τις οποίες κοινοποιούνταν σ' αυτούς η παραχώρηση προνομίου μεταλλείων και οι σχετικοί όροι.

Οι επιστολές αυτές όμως δεν απεστάλησαν.

Στις 13 Μαρτίου, 1991, ο κ. Μ. Σανταμάς, Διοικητής της Βάσεως Δεκέλειας, (Agea Officer Dhekelia), έστειλε επιστολή στον Προϊστάμενο Υπηρεσίας Μεταλλείων, στην οποία ανέφερε:-

“6. Please be advised that my views, as expressed above, are the result of very careful consideration of the whole issue and very hard bargaining with the protesting side, who were apt to create an unwanted situation. In excluding one out of three licensees (namely J & P), I have employed the principle of ‘last come, first go’ and I think that in this case J & P are in no way treated unfairly since they have another quarry elsewhere.”

Η επιστολή αυτή λήφθηκε από το Διευθυντή της Υπηρεσίας Μεταλλείων, όπως φαίνεται από τη σφραγίδα της Υπηρεσίας, στις 18 Μαρτίου, 1991.

Ο Υπουργός επικοινωνήσε τηλεφωνικά με το Διευθυντή της Υπηρεσίας Μεταλλείων και “τον έπεισε ή πειθανάγκασε”, όπως ο ίδιος δήλωσε στη μαρτυρία του ενώπιον του Δικαστηρίου, να στείλει άλλη έκθεση στην οποία να συστήνει την Σκυροθραυστική Εταιρεία Καος Λτδ, τους Αδελφούς Ιακώβου (Κατασκευές) Λτδ και την εταιρεία Ιωάννου & Παρασκευαΐδης Λτδ.

Στις 19 Μαρτίου, 1991, ο Διευθυντής της Υπηρεσίας Μεταλλείων, ως αποτέλεσμα του τηλεφωνήματος του Υπουργού, χωρίς να επικοινωνήσει με οποιοδήποτε μέλος της Επιτροπής που

ετοίμασε τη συλλογική έκθεση, η οποία έχει προεκτεθεί, έστειλε στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου το πάρα κάτω έγγραφο, το οποίο περιέχει ουσιαστικά τις οδηγίες του Υπουργού:-

5 “Αναφέρομαι στην πρόσφατη τηλεφωνική επικοινωνία μου με τον Υπουργό Εμπορίου και Βιομηχανία και στη συνάντηση που είχα μαζί σας στην παρουσία και του κ. Α. Παναγιώτου (του Τμήματος Γεωλογικής Επισκόπησης) σχετικά με το πιο πάνω θέμα, καθώς επίσης και στην πρόσφατη συγκατάθεση των Αρχών 10 των Βρετανικών Βάσεων για παραχώρηση μιας λωρίδας 200 μ. προς τα δυτικά της προτεινόμενης Λατομικής Ζώνης Ξυλοφάγου, για επέκταση της Λατομικής Ζώνης, με σκοπό τη μετακίνηση του λατομείου της εταιρείας J & P Ltd., που βρίσκεται στο πεδίο Βολής Πύλας και σας πληροφορώ τα ακόλουθα.

15 Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω, η εισήγησή μου σχετικά με την παραχώρηση προνομίων λατομείου στη Λατομική Ζώνη Ξυλοφάγου είναι όπως εκδοθούν μόνο 3 προνόμια λατομείου - στους πιο κάτω:

20

1. ΣΚΥΡΟΘΡΑΥΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ‘ΚΑΟΣ’ ΛΤΔ.

25 Πρόκειται για εταιρεία που ιδρύθηκε από όλες τις εταιρείες που εκμεταλλεύονται φυσικά αμμοχάλικα στην περιοχή Ορμηδειας - Ξυλοφάγου, οι οποίες αντιμετωπίζουν πρόβλημα ποιότητας των υλικών τους. Με την έγκριση της αίτησής τους, θα μπορούσαν να συνεχίσουν τις λατομικές τους δραστηριότητες.

30

2. ΑΔΕΛΦΟΙ ΙΑΚΩΒΟΥ (ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ) ΛΤΔ.

30 Ήδη διατηρούν σκυροθραυστική μονάδα στην περιοχή και είναι σε θέση να λειτουργήσουν αμέσως για την παραγωγή υλικών για τις ανάγκες της περιοχής. Η εταιρεία έχει εξασφαλίσει προσφορές για εκτέλεση κυβερνητικών έργων στην περιοχή και με σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, τα λατομικά υλικά θα πρέπει να ανορυσσονται από τη 35 Λατομική Ζώνη Ξυλοφάγου.

40

3. Εταιρεία ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗΣ ΛΤΔ.

40 Κατείχαν προνόμιο λατομείου στο πεδίο Βολής Πύλας, που έληξε στις 31.12.1990 και διατηρούν σκυροθραυστικές εγκαταστάσεις στην περιοχή. Κατ’ απαίτηση των Βρετανικών Βάσεων θα πρέπει να μετακινηθούν οι εγκαταστάσεις και να σταματήσει οποιαδήποτε λατόμευση στην περιοχή για να μπορέσει να καταργηθεί η συμφωνία που είχε γίνει για παραχώρηση επιπροσθέτων 120 ημερών ασκήσεων στο Πεδίο Βολής

Ακάμα. Για το σκοπό αυτό οι Αρχές των Βρετανικών Βάσεων παραχώρησαν τη λωρίδα των 200 μ. για επέκταση (στα δυτικά) της περιοχής, για να μπορέσει η εταιρεία να συνεχίσει τις λατομικές δραστηριότητές της.

5

Η πιο πάνω εισήγησή μου γίνεται έχοντας υπόψη

α) το δημόσιο συμφέρον β) την ομαλή και άμεση συνέχιση/έναρξη των λατομικών εργασιών και γ) τη χρησιμοποίηση του υφισταμένου εξοπλισμού και την διάθεση αναγκαίων κεφαλαίων για την ορθολογιστική εκμετάλλευση του υλικού. Επίσης αντιλαμβάνομαι ότι με την πιο πάνω εισήγηση θα έχουμε τη σύμφωνη γνώμη τόσο των Αρχών των Βρετανικών Βάσεων όσο και του Συμβουλίου Βελτιώσεως Ξυλοφάγου.

10

Λόγω της περιορισμένης έκτασης και του συναγωνισμού που θα υπάρχει μεταξύ των 3 λατομείων, θα μπορούν να εξασφαλιστούν επαρκείς ποσότητες και συναγωνίσιμες τιμές για τα υλικά που θα χρειάζονται για εκτέλεση κυβερνητικών έργων. Έτσι δεν είναι απαραίτητο να κρατηθεί άλλος χώρος για τις ανάγκες των Κυβερνητικών Έργων.

15

20

Εσωκλείω αντίγραφα επιστολών που προτίθεται να στείλω στις πιο πάνω εταιρείες, σε περίπτωση αρχικής έγκρισης των αιτήσεων τους, με τις απαιτήσεις μας πριν την έκδοση των προνομίων λατομείων και τους όρους που θα τεθούν στα προνόμια λατομείου.

25

Αναμένω οδηγίες σας για περαιτέρω χειρισμό του θέματος.”

30

Είναι αξιοσημείωτοι ότι τα αντίγραφα των επιστολών που αναφέρονται στην προτελευταία παράγραφο είναι οι επιστολές που ετοιμάστηκαν στις 5 Μαρτίου, 1991, για να αποσταλούν στους αιτητές που σύστηνε η Επιτροπή με την έκθεση της ημερομηνίας 12 Φεβρουαρίου, 1991, γι' αυτό φέρουν και την ημερομηνία 5 Μαρτίου, 1991. Αυτό ομολόγησε στην προφορική του μαρτυρία ενώπιον του Δικαστηρίου ο κ. Κρονίδης.

35

Στις 20 Μαρτίου, 1991, Λειτουργός του Υπουργείου έστειλε στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου το πιο κάτω σημείωμα:-

40

“Ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Μεταλλείων με την επιστολή του αρ. 4/84/III και ημερομηνία 19 Μαρτίου, 1991, αναφέρει πως κατόπιν οδηγιών του Υπουργού Εμπορίου &

5 Βιομηχανίας μελέτησε το θέμα της παραχώρησης Προνομίων Λατομείου στη Λατομική Ζώνη Ξυλοφάγου και εισηγείται την κατ' αρχήν παραχώρηση προνομίων στις τρεις εταιρείες που αναφέρονται στο Ερ. 71. Τα προσχέδια των επιστολών που θα σταλούν στις τρεις εταιρείες φαίνονται στα Ερ. 69-64.

10 2. Έχοντας υπόψη τα ανωτέρω πιστεύω ότι ο Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας θα πρέπει να εγκρίνει την κατ' αρχή παραχώρηση προνομίου λατομείου στις τρεις εταιρείες που εισηγείται ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Μεταλλείων. Τα κανονικά προνόμια θα εκδοθούν εάν και όταν ικανοποιηθούν οι όροι που αναφέρονται στις σχετικές επιστολές που φαίνονται στα Ερ. 69-64. Οι τραπεζικές εγγυήσεις θα πρέπει να καθορισθούν εκ νέου σύμφωνα με τα νέα δεδομένα (όρος 3) για όλες τις Εταιρείες. Εισηγούμαι έγκριση παρακαλώ.”

15 Στις 22 Μαρτίου, 1991, ο Υπουργός έγραψε:-

20 “Συμφωνώ με την παραχώρηση προνομίου και στις τρεις εταιρείες που αναφέρονται στο Ερ. 71 καθώς και με τα προσχέδια της επιστολής.”

Στις 27 Μαρτίου, 1991, κοινοποιήθηκε η απόφαση του Υπουργού στον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας Μεταλλείων.

25 Στις 29 Μαρτίου, 1991, ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Μεταλλείων κοινοποίησε στους αιτητές την απόφαση έγκρισης απο τον Υπουργό της παραχώρησης των τριών προνομίων λατομείου, όπως αναφέρεται πιο πάνω, και ανέφερε ότι δεν ήταν δυνατό να εγκριθεί η αίτησή τους.

30 Στις 9 Απριλίου, 1991, ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Μεταλλείων έστειλε επείγουσα, με το χέρι, επιστολή στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργού, το ουσιαστικό μέρος της οποίας έχει:-

35 “Αναφορικά με την επιστολή σας με Αρ. Πρωτ. 970/Ε/Π και ημερομηνία 27.3.1991, με την οποία μας πληροφορείτε για την απόφαση του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας για την παραχώρηση των 3 προνομίων λατομείου στην πιο πάνω περιοχή, έχω ήδη πληροφoρήσει σχετικά τόσο τους ενδιαφερόμενους αιτητές, όσο και τον Έπαρχο Λάρνακας, το

40 Διευθυντή Τμήματος Δασών, το Διευθυντή Τμήματος Γεωλογικής Επισκόπησης και το Διοικητή Βάσεων Δεκέλειας (εσωκλείω φωτοαντίγραφο σχετικής επιστολής μου).

Ο Διοικητής των Βάσεων Δεκέλειας κ. Μ. Σανταμάς, επικοινωνώντας τηλεφωνικώς με την Υπηρεσία μου και διαμαρτυρήθηκε για το ότι δε λήφθηκε υπόψη η επιστολή του ημερομηνίας 13.3.1991 με την οποία σύστηνε την παραχώρηση δύο μόνο προνομίων λατομείου, στις εταιρείες 'ΚΑΟΣ' ΛΤΔ και Αδελφοί ΙΑΚΩΒΟΥ (ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ) ΛΤΔ." 5

Οι αιτητές με τις προσφυγές αυτές προσβάλλουν τη νομιμότητα της πιο πάνω απόφασης του Υπουργού. 10

Ο δικηγόρος του αιτητή στην Προσφυγή Αρ. 442/91 πρόβαλε τον ισχυρισμό ότι η λατομική περιοχή Ξυλοφάγου βρίσκεται μέσα στην κυρίαρχη Βρετανική Βάση της Δεκέλειας και ότι αρμόδια αρχή για έκδοση άδειας και προνομίου λατομείου είναι οι Αρχές των Κυρίαρχων Βρετανικών Βάσεων και όχι οι Αρχές της Δημοκρατίας. 15

Η νήσος Κύπρος ήταν αποικία του Αγγλικού Στέμματος. Στις 16 Αυγούστου, 1960, ανακηρύχθηκε η Ανεξάρτητα Κυπριακή Δημοκρατία. Μέρος της νήσου Κύπρου κατακρατήθηκε με τη Συνθήκη Εγκαθιδρύσεως για στρατιωτικούς σκοπούς μόνο από το Ηνωμένο Βασίλειο. Η Συνθήκη Εγκαθιδρύσεως και τα Παραρτήματά της και ειδικά το Παράρτημα Ο ομιλούν από μόνα τους. 20

Ο νομικός αυτός ισχυρισμός του δικηγόρου του αιτητή στην Προσφυγή Αρ. 442/91 είναι αντίθετος με τις πρόνοιες της Συνθήκης Εγκαθιδρύσεως και ειδικά το Παράρτημα Ο και την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου *Graham Thomas Preece και "ΕΣΤΙΑ" Ασφαλιστική & Αντασφαλιστική Εταιρεία* (1991) 1 Α.Α.Δ. 568. 25 30

Εάν ο ισχυρισμός του αιτητή ευσταθεί, δεν υπάρχει εκτελεστή διοικητική πράξη που να υπόκειται σε αναθεώρηση κάτω από το Άρθρο 146 του Συντάγματος. Ο αιτητής δεν μπορεί να δέχεται και να αρνείται το ίδιο γεγονός (approbate and reprobate). 35

Οι άλλοι λόγοι ακυρώσεως που προβλήθηκαν είναι:-

1. Η απόφαση είναι αυθαίρετη. Παραγνώριση της ομόφωνης απόφασης της Επιτροπής αναιτιολόγητα και αυθαίρετα. 40
2. Έλλειψη δέουσας αιτιολογίας.
3. Έλλειψη δέουσας έρευνας και πλάνη περί τα πράγματα.

4. Υπέρβαση και κατάχρηση εξουσίας.

5 Ο κ. Κρονίδης, σε ένορκη δήλωσή του και στην προφορική μαρτυρία ενώπιον του Δικαστηρίου, δήλωσε ότι η Επιτροπή και/ή τα μέλη της Επιτροπής δεν γνώριζαν στις 11 Φεβρουαρίου, 1991, ότι οι αρχές των Βάσεων αποφάσισαν την αποδοχή της επέκτασης της Λατομικής Ζώνης κατά 200 μ. όπως προαναφέρθηκε.

10 Ο κ. Κωνσταντίνου, Διευθυντής του Τμήματος Γεωλογικής Επισκοπήσεως, έδωσε εντελώς αντίθετη εκδοχή. Είπε ότι αυτό ήταν γνωστό από τις 29 Ιανουαρίου, 1991, και ότι η Επιτροπή σύνταξε την έκθεσή της με βάση της επέκταση της Λατομικής περιοχής.

15 Το Δικαστήριο προτιμά την εκδοχή Κωνσταντίνου και απορρίπτει την εκδοχή Κρονίδη. Ο κ. Κρονίδης έδωσε τη μαρτυρία του ενώπιον του Δικαστηρίου με τρόπο που δημιούργησε στο Δικαστήριο την εντύπωση ότι φρόντιζε να καλύψει την έκθεσή του της 19ης Μαρτίου, 1991, την οποία, όπως ανέφερε, πείσθηκε ή πειθαναγκάστηκε από τον Υπουργό να υποβάλει. Η μαρτυρία του αντικρούεται και από τα έγγραφα ενώπιον του Δικαστηρίου περιλαμβανομένων των διοικητικών φακέλων.

25 Η αιτιολογία που δόθηκε από τον κ. Κρονίδη στην επιστολή ημερομηνίας 19 Μαρτίου, 1991, για την παραχώρηση προνομίου στην εταιρεία Ιωάννου & Παρασκευαΐδη Λτδ. είναι σύμφωνη με την τηλεφωνική οδηγία του Υπουργού, αλλά αντίθετη με τα στοιχεία του φακέλου.

30 Είναι καθιερωμένη αρχή ότι απλή επίκληση του δημοσίου συμφέροντος δεν αποτελεί αιτιολογία. Αν πρόκειται η επίκληση η επίκληση του δημοσίου συμφέροντος να προσφέρει στήριξη σε μια διοικητική ενέργεια θα πρέπει να συγκεκριμενοποιείται με αναφορά σε περιστατικά, έτσι που να αποκτά το απαραίτητο περιεχόμενο που θα καλύπτει το συλλογισμό και θα επιτρέπει το δικαστικό έλεγχο. Η εξειδίκευση του δημοσίου συμφέροντος επιβάλλεται από της πλευράς της προστασίας του ατομικού συμφέροντος του επηρεαζομένου. (Βλ., μεταξύ άλλων, **Νεόφυτος Παπαγεωργίου ν. Της Δημοκρατίας** (1990) 3 Α.Α.Δ. 1254· **Κωνσταντίνος Φωκάς ν. Της Δημοκρατίας** (1991) 3 Α.Α.Δ. 114.)

40 Στην παρούσα υπόθεση δεν εκειδικεύεται ποιά είναι το δημόσιο συμφέρον το οποίο θα εξυπηρετείτο με την προτίμηση της εταιρείας Ιωάννου & Παρασκευαΐδης Λτδ.

Στην προφορική μαρτυρία του ο κ. Κρονίδης, Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Μεταλλείων, απέδωσε ειδική βαρύτητα στο μέρος της αιτιολογίας που αναφέρεται στις Αρχές των Βάσεων και επέμενε ότι η παραχώρηση της λωρίδας 200 μ. από τις Βρετανικές Βάσεις στη Λατομική Ζώνη Ξυλοφάγου έγινε με σκοπό την ικανοποίηση της εταιρείας Ιωάννου & Παρασκευαΐδης Λτδ. 5

Αυτό είναι αντίθετο με την επιστολή ημερομηνίας 13 Μαρτίου. 1991, του Διοικητή των Βρετανικών Βάσεων κ. Σανταμά προς τον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας Μεταλλείων και με το περιεχόμενο της επιστολής του ίδιου του κ. Κρονίδη ημερομηνίας 9 Απριλίου, 1991, προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου. 10

Η αιτιολογία είναι πλημμελής και οδηγεί αναπόφευκτα σε ακύρωση της απόφασης αναφορικά με την εταιρεία Ιωάννου & Παρασκευαΐδης Λτδ. 15

Πλημμελής είναι η αιτιολογία η οποία όχι μόνο δε στηρίζεται στα στοιχεία του φακέλου, αλλά αντίθετα κλονίζεται από αυτά όπως, όταν δέχεται ως αληθινό πραγματικό περιστατικό εναντίον του οποίου μάχονται τα στοιχεία του φακέλου. (Βλ. Πορίσματα Νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας 1929-59 σελ. 188· *Entafianos v. Republic* (1987) 3 C.L.R. 1863· Μιχ. Δ. Στασινοπούλου “Δίκαιον των Διοικητικών Πράξεων” 1982, σελ. 339.) 20

Στην παρούσα υπόθεση συστήθηκε Επιτροπή απαρτιζόμενη από Τμηματάρχες και μέλη των υπηρεσιών με τεχνικές γνώσεις για εξέταση των αιτήσεων που υποβλήθηκαν και υποβολή εισήγησης στον Υπουργό. Η Επιτροπή με ομόφωνη απόφαση υπέβαλε την εισήγησή της. 25 30

Αργότερα ο κ. Κρονίδης, κατόπιν προσωπικής επεμβάσεων του Υπουργού προς αυτόν, υπέβαλε στις 19 Μαρτίου, 1991, την έκθεση που ανέμενε ο Υπουργός να τους υποβληθεί για να εκδώσει την προσβαλλόμενη απόφαση. 35

Η σύσταση της Επιτροπής δεν επιβάλλεται από το νόμο. Ήταν γνωμοδοτική Επιτροπή που συστήθηκε από τον Υπουργό. 40

Ο Υπουργός με τη σύσταση της Επιτροπής περιορίστηκε, κατά κάποιο τρόπο, να κάμει δεκτή την απόφασή της. Είχε εξουσία να μη συμμορφωθεί προς τη γνωμοδότηση της Επιτροπής αυτής, αλλά, όμως, έπρεπε να αιτιολογήσει αντίθετη απόφαση προς τη γνώμη του συμβουλευτικού αυτού οργάνου.

Στο σύγγραμμα Στέφανου Ι. Δεληκωστόπουλου "Διοικητικόν Δίκαιον" Τεύχος Α', 1972, σελ. 225 διαβάζουμε:-

5 "Προκειμένης απλής γνωμοδοτήσεως, το αποφασιστικήν αρ-
μοδιότητα έχον όργανον, αφού λάβη γνώσιν του περιεχομένου
της γνώμης του συμβουλευτικού οργάνου, δύναται να δεσμευό-
μενον εκ τούτου να προβή εις έκδοσιν πράξεως αντιθέτου προς
10 την γνωμοδότησιν περιεχομένου, χωρίς να θίγεται εντεύθεν το
κύρος της πράξεως. Ως περιορισμός τρόπον τινά της δυνατότη-
τος ταύτης γίνεται υπό πάντων δεκτός και αποτελεί σταθεράν
νομολογίαν του Συμβουλίου της Επικρατείας, ότι εις την περι-
πτώσιν ταύτην το αποφασίζον όργανον δέον να αιτιολογήσει ει-
δικώς την μη συμμόρφωσίν του προς την γνωμοδότησιν."

15 Στην απόφαση *Αιμίλιος Έλληνας & Σία Ατδ και Ι. Υπουργ-
γείου Οικονομικών, 2. Γενικού Λογιστή ως Προέδρου Κεντρι-
κού Συμβουλίου Προσφορών* (1990) 3 Α.Α.Δ. 181, αναφορικά με
τις γνωμοδοτήσεις το Δικαστήριο υιοθέτησε τα πιο κάτω απο-
σπάσματα:-

20 Π.Δ. Δαγτόγλου - "Γενικό Διοικητικό Δίκαιο" α' (1977) σελ. 143:-

"Η γνωμοδότηση μπορεί να προβλέπεται ως εκουσία ή υ-
ποχρεωτική, αναλόγως εάν το αποφασίζον όργανο υποχρε-
25 ούται εκ του νόμου να την ζητήσει. Η υποχρεωτική γνωμοδό-
τηση μπορεί να είναι απλή, όταν το αποφασίζον όργανο δι-
καιούται ν' αποφασίσει κατά διάφορο τρόπο, και σύμφωνη,
όταν το αποφασίζον δε δικαιούται να αποφασίσει χωρίς την
σύμφωνη γνώμη του συμβουλευτικού (αν και μπορεί να από-
30 σχει από κάθε ενέργεια). Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις η
απόφαση λαμβάνεται από μόνο το αποφασιστικό όργανο,
ώστε η γνωμοδότηση έχει συμβουλευτικό μόνο, άρα μη δε-
σμευτικό χαρακτήρα και δεν είναι διοικητική πράξη. Το γε-
γονός ότι δημιουργεί την νομική υποχρέωση στο αποφασίζον
35 όργανο να αιτιολογήσει την παρέκκλισή του από την γνωμο-
δότηση επί ποινή ακυρότητας της πράξεως του αποτελεί έμ-
μεση μόνο εξωτερική επιρροή, που δεν αρκεί για να προσδώ-
σει στην γνωμοδότηση χαρακτήρα διοικητικής πράξεως."

40 Μ.Δ. Στασινοπούλου - "Μαθήματα Διοικητικού Δικαίου",
στη σελ. 242:-

"Γνωμοδότησις είναι η έκφρασις της αντιλήψεως του οργά-
νου, συνήθως συλλογικού, διαθέτοντος δε κατά κανόνα τεχνικάς

γνώσεις, επί της σκοπιμότητας ή της νομιμότητας της επιχειμμένης εκτελεστής διοικητικής πράξεως. Κατά κανόνα, ο νόμος αρκείται εις τον διά της παροχής της τεχνικής αντιλήψεως διαφωτισμόν του αρμοδίου οργάνου, αναθέτει δ' εις τούτο, όπως περαιτέρω επιχειρήση ή μη την πράξιν, έστω και εναντίον της εκφρασθείσης γνωμοδοτήσεως. Υπάρχει τότε η 'απλή ή συμβουλευτική' γνωμοδότησις, της οποίας η θέσισις έχει την συνέπειαν ότι το αποφασίζον όργανο οφείλει μεν πάντως να προκαλέση και ακούση την γνωμοδότησιν, δεν οφείλει όμως να συμμορφωθή προς αυτήν. Εν τούτοις, η τυχόν ασυμφωνία της επιχειρουμένης πράξεως προς την γνωμοδότησιν δημιουργεί κατά κανόνα υποχρέωσιν προς αιτιολογίαν αυτής." 5 10

Πλάνη περί τα πράγματα είναι η λήψη υπόψη ανύπαρκτων πραγματικών περιστατικών και η μη λήψη υπόψη υπαρκτών πραγματικών στοιχείων. Αυτή η πλάνη ελέγχεται από το Δικαστήριο στην εξέταση της νομιμότητας διοικητικής πράξης. Συντρέχει πλάνη περί τα πράγματα όταν τα αυτά στοιχεία του φακέλου στηρίζουν συμπέρασμα αντίθετο προς εκείνο που έγινε δεκτό από τη Διοίκηση. (Βλ. Δ. Π. Οικονόμου "Ο Δικαστικός Έλεγχος της Δικριτικής Εξουσίας εν τη Δημοσία Διοικήσει" 1966. 15 20

Η γνωμοδότηση της Επιτροπής ήταν ομόφωνη και διαβιβάστηκε στον Υπουργό στις 12 Φεβρουαρίου, 1991. Ο Υπουργός δεν δεσμεύετο να την ακολουθήσει, αλλά, όμως όφειλε να δώσει ειδική αιτιολογία για την έκδοση πράξης ασύμφωνης ή αντίθετης με αυτή. Ο Υπουργός δεν έδωσε καμιά νόμιμη αιτιολογία. Παρέκαμψε τη γνωμοδότηση της Επιτροπής με τηλεφώνημα προς τον υφιστάμενο του Προϊστάμενο της Υπηρεσίας Μεταλλείων ο οποίος, ως αποτέλεσμα του τηλεφωνήματος και σε συμμόρφωση με αυτό, έστειλε την προσωπική του νέα εισήγηση στις 19 Μαρτίου, 1991. Καμιά αναφορικά δε γίνεται ούτε στο έγγραφο της 19ης Μαρτίου, 1991, ούτε στην απόφαση του Υπουργού στην ομόφωνη γνωμοδότηση της Επιτροπής. 25 30

Η προσβαλλόμενη πράξη είναι, ως εκ τούτου, τρωτή και άκυρη. 35

Για τους πιο πάνω λόγους η προσβαλλόμενη απόφαση στην έκταση που αναφέρεται στην παραχώρηση προνομίου λατομείου στην εταιρεία Ιωάννου & Παρασκευαΐδης Λτδ θα ακυρωθεί. 40

Αναφορικά με την παραχώρηση στην εταιρεία Αδελφοί Ιακώβου (Κατασκευές) Λτδ η κατάσταση είναι διαφορετική.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η εταιρεία αυτή εξασφάλισε προ-
σφορές για εκτέλεση κυβερνητικών έργων στην περιοχή και ότι
τα υλικά, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, θα ανορ-
ρίσσονταν από τη Λατομική Ζώνη Ξυλοφάγου.

5

Οι λόγοι ακυρώσεως που προβλήθηκαν αναφορικά με την
παραχώρηση στην εταιρεία αυτή με βάση τα ενώπιον του Δικα-
στηρίου στοιχεία δεν ευσταθούν. Υπάρχει νόμιμη αιτιολογία για
αντίθετη απόφαση προς τη γνωμοδότηση της Επιτροπής.

10

Η εταιρεία αυτή αναφέρεται στην επιστολή Σανταμά ημερο-
μηνίας 13 Μαρτίου, 1991, και, εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή
στην έκθεση της 11ης και 12ης Φεβρουαρίου, 1991, συστήνει χώ-
ρο λατόμευσης για μεγάλα κυβερνητικά έργα.

15

Για όλους τους πιο πάνω λόγους ακυρώνεται η απόφαση
στην έκταση που αφορά την παραχώρηση προνομίου λατομείου
στην εταιρεία Ιωάννου & Παρασκευαΐδης Λτδ και επικυρώνεται
η απόφαση παραχώρησης στην εταιρεία Αδελφοί Ιακώβου (Κα-
τασκευές) Λτδ.

20

Καμιά διαταγή για έξοδα.

*Η προσφυγή επιτυγχάνει μερικώς
χωρίς διαταγή για έξοδα.*